

емпатія; системне мислення; комунікабельність; вибір пріоритетів; гнучкість; командна робота; спілкування; ділові навички; фільтрація інформації; уміння ставити цілі. Саме навчальний курс із цифрового підприємництва, який можна реалізувати у вищій освіті, покликаний виправдати ті нові очікування для бізнесу та економік загалом, що мають місце в сучасних умовах віртуальної реальності. Створення якісного змісту навчання цифрового підприємництва потребує освітньої політики, яка уможливила б становлення та розвиток інституту креативності, що можна реалізувати в системі вищої освіти України. Варто «вироснути» цифрові навички, котрі вкрай потрібні для вирішення проблем цифрового підприємництва і комплексного мислення, що сьогодні потребує сучасний бізнес.

Сучасне молоде покоління досить легко навчається формувати цифрові навички, що передаються за допомогою нових освітніх технологій. На цій основі вибудовується одночасне навчання науки та мистецтва, а також створюються технологічні платформи, на яких науковці, освітяни, дослідники і технологи співпрацюють із дизайнерами, маркетологами, економістами, аудиторами, банківськими працівниками, державними службовцями.

Список використаних джерел

1. Andrusiak, N.O. and Kraus, N.M., Kraus, K.M. Digital Cubic Space as a New Economic Augmented Reality. *Sci. innov.* 2020. V. 16. № 3. P. 92–105. URL: <https://doi.org/10.15407/scine16.03.092>

2. Марченко О.В., Краус Н.М., Краус К.М. Інноваційне підприємництво і цифровий бізнес: науково-економічна фіча розвитку та зміни в управлінні. Ефективна економіка. 2020. № 4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7779> (дата звернення: 10.01.2021). DOI:10.32702/2307-2105-2020.4.8

УДК 004.9:(378+68)

Марченко О.В., к.е.н., доцент

*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Інформаційні технології у вищій освіті в умовах воєнного стану розвиватимуться за такими напрямками, як різного роду цифрові освітні програми, додатки, контент (в тому числі відео-лекції, електронні книжки), які покликані досягнути поставлених освітніх цілей в частині навчання цифровому підприємству. Інноваційні технології можуть бути представлені у вищій освіті як впровадження в навчальний процес елементів Індустрії Х.0. Це новий підхід до організації виробництва в умовах інституціональної турбулентності та економічних потрясінь, характерних для умов воєнного стану. В основу даного підходу покладено високоінтелектуальні інтегровані новітні продукти і цифрові екосистеми, що формують повністю інноваційно-цифровий ланцюг створення вартості, додають нові компетенції та реалізують глибинні культурні зміни в напрямі становлення нової віртуальної реальності. «Живі» пристрої, розумні активи, розумні сервіси, управління даними є основою концепції Індустрії Х.0.

З цих причин постає потреба у з'ясуванні можливостей та особливостей відцифрування навичок та набуття компетенцій здобувачами вищої освіти. Реалізація якісного навчання цифровому підприємству у вищій освіті наштовхується повсякчас

на низку перешкод, серед яких варто назвати: невисокий рівень співробітництва менторів-новаторів, цифрових дослідників і викладачів, що займаються реалізацією в інститутах освіти навчання цифровому підприємництву, з підрозділами R&D великих корпорацій в Індустрії Х.0; обмежений доступ до фінансово-економічного ресурсу не дає змогу всім бажаючим суб'єктам господарювання провадити масштабні модернізовані проекти з цифрового підприємництва, неналежний повсюдний рівень розвитку інституту цифрової освіти та бізнес-культури ринку цифрового підприємництва, що спричиняє низький пріоритет хайтек-технологій серед інших напрямів інвестицій. Причина цього – нерозуміння всіма учасниками інституту освіти, що цифровізація підприємницької діяльності давно вже є одним із ключових факторів конкурентоспроможності суб'єктів господарювання всіх без виключення галузей економіки; невисокий рівень доказової бази з боку інноваторів та провайдерів новітніх продуктів і послуг та цифрових рішень.

Головними особливостями інституціоналізації інституту Освіти 5.0 у процесі навчання цифровому підприємництву можна вважати: інтегрованість системи освіти у процесі становлення Індустрії Х.0; конкретність та дієвість в інноваційних лабораторіях університету, що працює на засадах підприємництва та цифровізації, інноватизації; реалізм та базування на інтересах і цінностях головних стейкхолдерів; реформування інституту освіти з метою більш відкритого й практичного спілкування, комунікації закладів освіти та вищої школи. Саме це й буде формувати цифрову культуру фахівця із цифрового підприємництва; стратегічний фокус та релевантність; базування на найкращому європейському та світовому досвіді системи освіти і ринку інновацій, цифрових продуктів/послуг; консолідація стейкхолдерів у процесі виконання інноваційних і цифрових проектів, що продукує висококласних професіоналів із цифровими компетенціями.

Всеохоплююче застосування машинного, комп'ютерного навчання в процесі навчання цифрового підприємництва у вищій освіті, використання великих даних дозволить у практиці Індустрії Х.0 підвищити продуктивність за рахунок здійснення більш точних інтелектуальних прогнозів, побудувати ефективну експлуатацію в результаті набутих знань фахівцем із цифрової аналітики виробничих процесів. Також це дасть змогу впровадити інновації на базі більш глибокого розуміння змісту цифровізації бізнесу. При цьому продукція компанії буде ставати інноваційною, а сама компанія буде створювати більш клієнтоорієнтовані цифрові процеси і нові сценарії на ринку цифрових продуктів і послуг. Цифрові зміни на підприємствах можливі в результаті практичної реалізації технологічних та технічних рішень. Драйвером таких змін стають новатори, лідери, індивідууми з якісною освітою, які готові до змін і здатні швидко адаптуватися до мінливих умов ринків праці та інновацій у галузі, в якій вони працюють.

Використання цифрових технік і технологій дозволяє швидко та якісно сформувати у вищій освіті інститут нової якості в умовах існуючої віртуальної реальності. Водночас розвиток інноваційних та інформаційних технологій розширює можливості залучення талановитої молоді до навчання їх цифровому підприємництву та розвитку Індустрії Х.0.

Віртуалізація внутрішньокраїнного економічного простору дає змогу здобувачам освіти, оволодівши цифровими компетенціями з підприємництва, миттєво складати уявлення про особливості організації та виконання робочих завдань усередині підприємств, діяльність яких відцифрована. Розвиток Індустрії Х.0 у вищій освіті дає всі можливості для розуміння здобувачами навичок із цифрового підприємництва та практичного їх застосування. Віртуальна реальність постійно трансформує процеси відцифрованого навчання та розвитку Індустрії Х.0, дозволяючи максимально зануритися в отримуваний досвід, зробити його унікальним, що в подальшому вплине на

якість професійних цифрових навичок, сприятиме розвитку емпатії та інноваційно-цифрового професійного розуміння.

Список використаних джерел

1. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки. Кабінет міністрів України. Розпорядження від 23 лютого 2022 р. № 286-р. Київ URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>
2. Наука. Офіційний вебсайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka>.

УДК 378.4.014.6–048.32

Міняйленко І.В., к.е.н., доцент; Щур-Дунець О.І., студент
*Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
(м. Полтава, Україна)*

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ У ЗВО

Болонський процес визначив важливі принципи розвитку європейської вищої освіти у XXI столітті, один із яких – переорієнтація на особистість студента як активного суб'єкта навчально-виховного процесу, перехід від викладання до самокерованого навчання. Останнім трендом у плані вдосконалення технологій навчання є розвиток технології коучингу.

Сучасне суспільство спровокувало розвиток технології коучингу: швидкість змін, маса інформації, маніпуляції й управління свідомістю людини, постійні кризи: політичні, економічні, соціальні, екологічні, духовні.

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення освітньої діяльності у сфері вищої освіти» № 392-IX [1] визначає студентоцентроване навчання як підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Сучасний освітній процес потребує використання новітніх педагогічних підходів до його організації, застосування ефективних способів взаємодії в системі «викладач-здобувач», об'єктивізації критеріїв в оцінюванні рівня сформованих компетентностей випускників освітніх програм та обсягу здобутих практичних знань.

Основні принципи навчання переводять взаєностосунки викладача та студента в нову площину: гнучкого, активного навчання; рівноправності його суб'єктів; вільного часу та структури навчання; підвищення мотивації до навчання; задоволення різних і змінних потреб студента; підвищення його самостійності й відповідальності, постійної самоосвіти.

Сучасні педагогічні тренди формують відповідне освітнє середовище, об'єктивними передумовами його становлення є декілька соціальних аспектів: широке залучення населення до вищої освіти; змагання університетів за контингент студентів; зростаюча конкуренція на ринку освітніх послуг; залежність результатів університетської освіти, зокрема набутих компетентностей, від потреб ринку праці,